

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η κοινωνική και πράσινη οικονομία ως τρίτος τομέας και οικονομικός χώρος ανάμεσα στο κράτος και στην αγορά, αναγνωρίζεται σήμερα ως το πιο ελπιδοφόρο κομμάτι της οικονομίας για την ενίσχυση της απασχόλησης και της τοπικής ανάπτυξης.

Αναγνωρίζεται τόσο από τους πολιτικούς ηγέτες όσο και από τους τεχνοκράτες αλλά είναι δύσκολη η επιτάχυνση των διαδικασιών καθώς η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας είναι αλληλένδετη με το διαθέσιμο κοινωνικό κεφάλαιο.

Κι αυτό εξαρτάται από την οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών, τον ενσωματωμένο εθελοντισμό, τους "θεσμούς αλληλεγγύης" και τα κοινωνικά δίκτυα.

Από το ενσωματωμένο κεφάλαιο της συλλογικής γνώσης και ευφυΐας στους θεσμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνικές εταιρείες που μπορούν να γίνουν φορείς υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικής και πράσινης οικονομίας.

Κι όλα αυτά εξαρτώνται επίσης από τον ενεργό και συμμετοχο πολίτη, που δεν οργανώνεται μόνον συντηχητικά να διαμαρτυρηθεί και να διεκδικήσει από το κράτος αλλά αναλαμβάνει αναπτυξιακές πρωτοβουλίες με βάση ένα τοπικό όραμα ανάπτυξης και τις κοινωνικές ευαισθησίες.

Το κοινωνικό κεφάλαιο λοιπόν είναι ζήτημα κοινωνικοποίησης της γνώσης, εμπιστοσύνης και συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο και ικανότητα για καινοτόμες πολιτικές επενδύσεων που ηγούνται την κοινωνία μεθυστά. Σύμφωνα με τις παραπάνω διατυπώσεις, το κοινωνικό κεφάλαιο στην σύγχρονη οικονομία είναι μια θεμελιώδης αξία που διαμορφώνουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τα κοινωνικά δίκτυα οι οποίοι αλληλεγγύης και οι φορείς της μη κερδοσκοπικής οικονομίας.

Η κοινωνία των πολιτών, παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες, καταλαμβάνει ολοένα και πιο αυξανόμενο ρόλο στην οικονομία και κοινωνία. Συνυπάρχει, εξελίσσεται και αναπτύσσεται ως τρίτος πόλος ανάμεσα στις κυρίαρχες δυνάμεις της οικονομίας του κράτους και της αγοράς δημιουργώντας έτσι απασχόληση και εισοδήματα.

Δημιουργεί νέα πεδία οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης.

Με την προσφορά υπηρεσιών της κοινωνίας των πολιτών, διαμορφώνεται, συγκροτείται και αναπτύσσεται το λεγόμενο κοινωνικό κεφάλαιο που είναι και η βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, καθώς συμβάλλει αποφασιστικά στην πρόσκληση και πολιτιστική επιχειρηματικότητα αλλά και στην κοινωνική αλληλεγγύη.

Αυτός ο χώρος της ανθρώπινης έκφρασης και δραστηριότητας, συγκροτεί τρεις βασικές αξίες του κοινωνικού κεφαλαίου: εμπιστοσύνη, συνεργασία, αλληλεγγύη και εμμένεται από μετα-υλικές ανθρωπιστικές αξίες εθελοντικής προφοράς για οικολογική και κοινοτική δράση.

Αυτές οι εκδηλώσεις κινητοποιούν ανθρώπινο πόρους και επιμύθισα που σε διαφορετική περίπτωση παραμένουν στάσιμοι και ανενεργοί.

Ενώ πρέπει να επισημάνουμε ότι η έννοια του κεφαλαίου διακρίνεται σε τέσσερις διαφορετικές μορφές: το οικονομικό, το πολιτιστικό, το συμβολικό και το κοινωνικό. Με τα δεδομένα της εποχής μας σε πολλές περιπτώσεις το οικονομικό κεφάλαιο χιμνίζει ή επενδύεται σε αντιπαρωαγωγικούς σκοπούς με μόνη επίδραση την κερδοσκοπία.

Το κοινωνικό κεφάλαιο επενδύει στον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Το κοινωνικό κεφάλαιο είναι ο συνεργατισμός, ο εθελοντισμός και οι θεσμοί αλληλεγγύης που ενώ δεν αποσκοπούν στο κέρδος, συμβάλλουν στο κοινωνικό εισόδημα και αποφέρουν κοινωνικό όφελος και απασχόληση ενωματούσοντας και την κοινωνική εταιρική ευθύνη.

Παγκόσμιοι οργανισμοί αναγνωρίζουν τον ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και την σημασία του κοινωνικού κεφαλαίου και προσφέρουν κίνητρα για την ανάπτυξη του.

Η Παγκόσμια Τράπεζα συνεργάζεται με κυβερνήσεις με σκοπό την εύρεση ευκαιριών για συμμετοχή μη-κυβερνητικών οργανισμών στο σχεδιασμό και την εκτέλεση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της τράπεζας, με βάση το προσφερόμενο κοινωνικό κεφάλαιο μιας περιοχής. Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσαν οι μη-κυβερνητικοί οργανισμοί να βοηθήσουν με συμβουλές, σχεδιασμό, εφαρμογές και αξιολόγηση που λαμβάνεται ύψην για την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων.

Έτσι ορίζεται το κοινωνικό κεφάλαιο ως μία έννοια που περιλαμβάνει όλο το πλέγμα σχέσεων, θεσμών και κανόνων που διαμορφώνουν την ποιότητα όλων των κοινωνικών αλληλοσχετίσεων. Ο ορισμός της επικεντρώνεται στη διάχυση των ωφελιών που απορροφά από το κοινωνικό κεφάλαιο.

Η εμπιστοσύνη, από την άλλη πλευρά που παρέχει το κοινωνικό κεφάλαιο. Οι κανονιστικές ρυθμίσεις ο αξιακό χαρακτήρα και η σχέση του με τα κοινωνικά δίκτυα είναι ένας βασικός παράγων που εξασφαλίζει την βιωσιμότητα επενδυτικών σχεδίων στη νέα οικονομία.

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο εθελοντισμός στην εποχή μας είναι βασικός συντελεστής κοινωνικού κεφαλαίου είναι το κλειδί ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας και της απασχόλησης.

Ο όρος κοινωνικό κεφάλαιο χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο ως έννοια αλληλενδετή με την κοινότητα, αλλά δεν περιορίζεται σε αυτήν, εφόσον περιλαμβάνει τόσο τα τυπικά, όσο και τα άτυπα δίκτυα και τις κοινές αξίες. Ο ορισμός για το κοινωνικό κεφάλαιο περιλαμβάνει όλες τις αξίες και δίκτυα που διευκολύνουν την ομαδική δράση βασίζεται σε αυτή του τη σχέση με την κοινωνία των πολιτών.

Από του πατριωτικό φιλανθρωπικό και τοπικό εθελοντισμό με τις μη χρηματικές ανταλλαγές που κυριαρχούσε στις παλαιότερες γενιές έχουμε περάσει σε ένα πολυδιάστατο-οικουμενικό, ανθρωπιστικό και οικολογικό εθελοντισμό με αυτονομία δράσης από την αγορά και κράτος που ωστόσο λειτουργεί συμπληρωματικά και καλύπτει τα κενά της οικονομίας.

Ο εθελοντισμός σήμερα δεν είναι μόνον συναίσθημα αλληλεγγύης, αλλά λογική διαδικασία με ανταποδοτικότητα στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας.

Δεν αναγνωρίζεται πλέον μόνο ως πράξη φιλανθρωπίας και αλληλεγγύης σε εκδηλώσεις εκτόκιτο ανάγκης, όπως κυρίως συν έβαινε σε κοινωνίες του παρελθόντος, αλλά και ως θεσμική δραστηριότητα που παράγει και διαβίβει διαρκή αγαθά στον πολιτισμό, στο περιβάλλον και στην κοινωνική μέριμνα, ως χώρος που αναπτύσσει του ανθρώπινου πόρους και συνθέτει και εμπλουτίζει το κοινωνικό κεφάλαιο.

Ποιοί είναι οι ενδogenous περιορισμοί που δεν επιτρέπουν στο κράτος και στην αγορά να αξιοποιήσει ολόκληρο το δυναμικό της κοινωνίας;

Η απάντηση είναι ότι υπάρχουν περιορισμοί της αγοράς και της μισθωτής εργασίας καθώς οι επιχειρήσεις δεν επενδύουν εκεί που δεν διαφαίνονται σημαντική κέρδη. Το κράτος από την άλλη πλευρά με τον δημοσιοϋπαλληλικό χαρακτήρα της εργασίας αδυνατεί να επεκταθεί στην επιχειρηματικότητα και να δημιουργήσει περαιτέρω απασχόληση.

Ο τρίτος τομέας της οικονομίας ενωματούσοντας τον εθελοντισμό ως αξία μπορεί να κινητοποιήσει την επιχειρηματικότητα χωρίς να είναι απαραίτητη η κεροφορία.

Αυτές οι συνθήκες εθελοντισμού και προφοράς υπάρχουν δεν υπήρξαν στο παρελθόν στις πρωτοπαρχονικές και βιομηχανικές κοινωνίες, τουλάχιστον σε αυτή την έκταση, πέραν της εκκλησίας, και της φιλανθρωπίας, δεν μπορούσαν να ευδοκιμήσουν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της κοινωνικής οικονομίας.

Αντικειμενικά δεν μπορούσε να υπάρξει εθελοντικό κομμάτι της αγροτικής οικονομίας και εθελοντικό κομμάτι της βιομηχανίας ενώ σήμερα δύναται να μιλήσουμε για εθελοντισμό για παράδειγμα στην πράσινη επιχειρηματικότητα, αφού έχει καταδειχθεί ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών είναι ο προνομός αυτής της μορφής επιχειρηματικότητας.

Η διαφοροποίηση του φαινομένου σε σχέση με το παρελθόν αξίζει να θεωρητική βάση για το σχεδιασμό αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας, σε έναν τομέα που ούτος αναγνωρίζεται από την Ε.Ε. όλα τα κράτη που έχουν διαμορφώσει ξεχωριστούς θεσμούς για την πρόωση αυτού του σκοπού.

Έτσι στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας ο εθελοντισμός διαμορφώνει ένα εννοικό περιβάλλον που γίνεται κινητήρια δύναμη της κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο των μη κερδοσκοπικών εταιρειών και της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης.

Η μείωση κόστους συναλλαγών

Η «αυθόρμητη κοινωνικότητα» (spontaneous sociability) μειώνει σημαντικά το κόστος των συναλλαγών (transaction costs), επιταχύνοντας τις συναλλαγές.

Η οργανωμένη κοινωνικότητα με όραμα, και αναπτυξιακό στόχος σε μια περιοχή προσφέρει συγκριτικό πλεονέκτημα στις επενδύσεις.

Αντίθετα, η έλλειψη του απαιτούμενου κοινωνικού κεφαλαίου πρέπει να αναληφώνεται με άλλους τρόπους, συνήθετα με χρονοβόρες διαπραγματεύσεις και ένα πλήθος πολύπλοκων κανονισμών και νομικών ρυθμίσεων, που ουσιαστικά αποτελούν μορφή φορολόγησης.

Με άλλα λόγια το κοινωνικό κεφάλαιο μειώνει το κόστος προσαρμογής της επένδυσης και μειώνει το κόστος των ανταλλαγών. Με αυτή την έννοια η ύπαρξη συγκροτημένου κοινωνικού κεφαλαίου διευκολύνει την έισηψη οικονομικού κεφαλαίου και την βιωσιμότητα της επένδυσης στη συνέχεια.

Σε δίκτυα με υψηλό επίπεδο κοινωνικού κεφαλαίου επικρατεί η αρχή της αμοιβαιότητας που συμβάλλει στην ατομική ευημερία, δεδομένου ότι οι συμμετέχοντες έχουν ευχερέστερη πρόσβαση στην πληροφορία ή άλλους πόρους, οι οποίοι αυξάνουν τις ευκαιρίες ατομικής ολοκλήρωσης.

Με αυτή την έννοια υπάρχουν τρεις παράμετροι του κοινωνικού κεφαλαίου: της εμπιστοσύνης που οικοδομείται μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και διασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μελών θα διεκπεραιωθούν ομαλά, της πληροφορίας που διαχετεύεται μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και των κανονιστικών ρυθμίσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται στα μέλη των δικτύων, και της συνεργασίας που εξασφαλίζουν οι ανθρώπινες κοινοτήτες.

Τα Κοινωνικά δίκτυα

Συναψής προς τον όρο κοινωνικό κεφάλαιο είναι η έννοια των κοινωνικών δικτύων. Ως κοινωνικά δίκτυα μπορούν να οριστούν τα «πολυδιάστατα συστήματα επικοινωνίας και διαμόρφωσης της ανθρώπινης πρακτικής και της κοινωνικής ταυτότητας. Τα κοινωνικά δίκτυα ορίζονται άλλαίως και ως άθροισμα των προσώπων μέσω των οποίων το άτομο διατηρεί την κοινωνική του ταυτότητα, λαμβάνει συναίσθηματική υποστήριξη, υλική ενίσχυση και συμμετοχή στις υπηρεσίες, έχει πρόσβαση στις πληροφορίες και δημιουργεί νέες κοινωνικές επαφές, και αναπτύσσεται.

Οι εμπειρικές έρευνες επιβεβαιώνουν ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα δίκτυο και όσο συχνότερη η επαφή των μελών του τόσο πιο αποτελεσματική είναι η βοήθεια που προσφέρουν για παράδειγμα την εξασφάλιση επαγγελματικών ευκαιριών και απασχόλησης στα μέλη τους όταν το χρειάζονται.

Από την άλλη πλευρά τα κοινωνικά δίκτυα μεταφέρουν σημαντικές πληροφορίες τόσο στους εργαζόμενους όσο και στις επιχειρήσεις ανενδυνατα την παραγωγικότητα.

Έτσι καταλήγουμε ότι σημαντική επίδραση στην εξέλιξη εργασίας σε μια περιοχή παίζει το κοινωνικό κεφάλαιο εφόσον αλληλεπιδρά με τα κοινωνικά δίκτυα. Έρευνες επίσης έχουν δείξει ότι απλή συμμετοχή σε συλλόγους και σωματεία, αυξάνουν σημαντικά τον αριθμό των συνδέσμων των κοινωνικών δικτύων και κατά συνέπεια τις πιθανότητες απασχόλησης.

Σε όλες τις προαναφερθείσες έρευνες η συμβολή τους κρίνεται ως καθοριστική, ειδικά ως πηγή άντλησης πληροφοριών, δεδομένου ότι οι νέοι δεν έχουν διαμορφώσει μια σαφή στρατηγική σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Η ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου συσχετίζεται άμεσα με τη συμμετοχή στα κοινά, και τα κοινωνικά δίκτυα είναι οι νέες μορφές οργάνωσης που εξασφαλίζουν ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στα κοινά αλλά και στις παραγωγικές και οικονομικές λειτουργίες της κοινωνίας.

Οι οικολογικές οργανώσεις προπομάς της πράσινης επιχειρηματικότητας

Οι κυβερνήσεις και τα κόμματα με αρκετή καθυστέρηση ανακαλύπτουν τον δυναμισμό, στην μη κερδοσκοπική κοινωνική οικονομία, που αναπτύσσεται μέσα από τους θεσμούς αλληλεγγύης, στην πράσινη και πολιτιστική επιχειρηματικότητα. Για ορισμένους εισάγονται «καινά διατίμια» στο πλαίσιο της κυρίαρχης αγοράς. Προσφέρονται δωρεάν πληροφορίες και κάποιες δωρεάν υπηρεσίες, που “τελούνται” το σύστημα πνευματικής ιδιοκτησίας. Το διαδικτυο εξελίσσεται σ’ ένα δωρεάν ανοικτό πανεπιστήμιο σ’ όσους θέλουν να το χρησιμοποιούν συστηματικά. Για πρώτη φορά υπάρχει έτσι η προοπτική για δωρεάν παιδεία και επιμόρφωση. Τεράστιες βιβλιοθήκες και βιβλία στα οποία έχουν λήξει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας προσφέρονται δωρεάν, βλέπε wikipedia. Η ίδια τεχνολογία του διαδικτυο προσφέρει δωρεάν λογισμικό.

Με αυτή την πρακτική η επιστημονική γνώση της οικολογίας και της πράσινης επιχειρηματικότητας δεν μπορεί να είναι εμπορικό μυστικό των λίγων.

Μπορεί να γίνει εφόδιο για πολλούς να παρέρουν και να διακινούν οικολογικά προϊόντα και υπηρεσίες, και να δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης.

Διαπιστώνουμε έτσι ότι μια νέα αναδυόμενη αγορά με αυξανόμενο ζήτηση σε πράσινα προϊόντα, πράσινα επαγγέλματα και υπηρεσίες, έχει γίνει τελευταία αιθετή και στην χώρα μας.

Κι αυτό είναι το πιο παρόμοιο και ταυτόχρονα ελπιδοφόρο μήνυμα πέρα από την «αοράτη» περιβαλλοντική ευαισθησία που λανθάνουν τα τηλεοπτικά μας κανάλια πολλές φορές δίχως αντίκρισμα αποτελεσμάτων.

Χρειαζόμαστε μια άλλη πράσινη οικονομία, πράσινης επενδύσεις και πράσινη επιχειρηματικότητα για ν’ αντιμετώπισει η γενεσιουργός αιτία της καταστροφής του περιβάλλοντος στην ρίζα του, στον αιτία της εκτροπής για την κοινωνία, που είναι ίδια, που είναι ίδια, μ’ αυτή της παγκόσμιας φτώχειας.

Οι παρενέργειες στην οικονομία αρχίζουν με τη συγκέντρωση της ενέργειας, του πλούτου και της υψηλής τεχνολογίας από οικονομικές ολιγαρχίες, που αδιαφορούν για το περιβάλλον και κάνουν τις κοινωνίες αντοχές, κι αυτό είναι η θεμελιώδης αιτία της εκτροπής των πραγμάτων.

Στον αντίποδα των ανεξέλεγκτων μηχανισμών της παγκόσμιας αγοράς, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών προβάλλοντας ένα άλλου καταναλωτικό πρότυπο και νέα τεχνολογία που απευθύνεται στους πολούς και προς τα κάτω στην κοινωνία είναι προπομάς της πράσινης επιχειρηματικότητας, των φιλικών προς το περιβάλλον επαγγελματιών και εν τέλει της απασχόλησης για πολλές κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες, με την ανακούφιση, τις ήπιες μορφές ενέργειας, τις πράσινες πόλεις, τα βιολογικά προϊόντα.

Μέσα από αυτή την αναπτυξιακή περιήγηση και διαδρομή καταλήγουμε πάλι στην ανάγκη να επενδύσουν οι κυβερνήσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση στο λεγόμενο κοινωνικό κεφάλαιο.

Η κοινωνική και πράσινη οικονομία στο χώρο της αγοράς και της αγοράς εργασίας.

Το αντίδοτο στο μονοπόλιο της « αλήθειας » και την συγκέντρωση της εξουσίας στο χώρο της οικολογίας είναι οι κοινοπραξίες των Μ.Κ.Ο. σε κάθε επίπεδο, περιφερειακό και τοπικό, όπως κοινοπραξία είναι πολλά portals και wikipedia στο ίντερνετ. Η συγκέντρωση ενός νέου ψηφιακό περιεχόμενου με δημογραφικές δράσεις για το περιβάλλον.

Η κοινοπραξία των μικροεσών Μ.Κ.Ο. για το περιβάλλον

Οι χιλιάδες μικροεσές Μ.Κ.Ο. για το περιβάλλον μπορούν να σχηματίσουν θεματικές κοινοπραξίες με επικοινωνιακό και οικονομικό περιεχόμενο γεγονός που θα τους επιτρέπει να εισάγουν οργανωτικές και επιχειρηματικές καινοτομίες εκεί που η παραδοσιακή αγορά αδυνατεί να αντιληφθεί τις προτεραιότητες.

Για παράδειγμα οι πράσινες στέγες στις μεγαλοπόλεις είναι μια σημαντική ιδέα για την πράσινη επιχειρηματικότητα που βρίσκεται στο ξεκίνημα της από πρωτοβουλίας των Μ.Κ.Ο. στην Αττική. Το ίδιο σημαντικές και με πρωτοβουλίες για την ανακύκλωση. Μεγάλη κινητοποίηση υπάρχει επίσης για τα βιολογικά προϊόντα. Η οικονομία στην ύπαιθρο με βάση τον αγροτουρισμό είναι ένα άλλο παράδειγμα. Σε κάθε περίπτωση οι οικολογικές οργανώσεις αναδεικνύονται προπομάς της πράσινης επιχειρηματικότητας.

Διεθνή παραδείγματα για κοινωνικούς επενδυτές.

Τα παραδείγματα είναι πολλά και ως συνήθως προέρχονται από το εξωτερικό –για την ακρίβεια από τη Βρετανία, όπου οι κοινωνικοί επενδυτές αποτελούν πλέον μια εντελώς διακριτή και αυθόπαρκτων επιδιώξεων και προοδικών κατάσταση. Το τι είναι και το πώς δραστηριοποιούνται οι κοινωνικοί επενδυτές προσδιορίζεται καλύτερα από την παράθεση της δράσης ορισμένων εξ αυτών.

Η Άμεση Ηλεκτρονική Δημοκρατία των ΜΚΟ είναι μια διαδικασία ανάπτυξης του πολιτικού υποκειμένου του ενεργού πολίτη.

Η αυτό – οργάνωση και θεσμική διαδικασία διαδίδουν μέσα από το διαδικτυο συγκροτεί κοινωνικό κεφάλαιο.

1. Ευθεκτική διοργάνωση ενήμερων εκθέσεων σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, με παράδειγμα την εκδήλωση που έγινε πρόσφατα στο Ξύνομα από 50 περιβαλλοντικές οργανώσεις.

2. Πρωτοβουλία και δημιουργία οργανωτικού φορέα για την πρόωση του οράματος της πράσινης πόλεις και οικουρίας.

3. Δημιουργία γραφείου για την αλληλέγγυα οικονομία και πρόωση της απασχόλησης μέσω της πράσινης και πολιτιστικής επιχειρηματικότητας της κοινωνικής μέριμνας.

4. Πρόωθηση της πολιτικής για τις πράσινες προβιές στο Δημόσιο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η άμεση ηλεκτρονική δημοκρατία μέσα από το διαδικτυο μπορεί να κάνει τελικά επίκτο το θεσμικό διάλογο με τις χιλιάδες οργανώσεις που συγκροτούν ένα σημαντικό κοινωνικό κεφάλαιο συλλογικής δημιουργίας και κοινωνικής αλληλεγγύης σε όλη τη χώρα.

α. διάλογο στα μεγάλα ζητήματα του περιβάλλοντος και αντιμετώπισης της ανεργίας, της φτώχειας και δημόσιας υγείας, που καταπίδωνται οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και απασχολούν τη σύγχρονη κοινωνία, β. τον διάλογο, όμως, και για τη συνολική και συλλογική αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων και όχι μόνο με τις ατομικές εκδηλώσεις φιλανθρωπίας και ευαισθησίας για το περιβάλλον, που έχουν περιορισμένη ευφέλεια και δεν απαστούν στην καρδιά του ζήτηματος.

Μεγάλος σχίσμας για όλους είναι η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων του διαδικτυο στην άμεση ηλεκτρονική δημοκρατία.

Ο αναγκαίος συντονισμός των ΜΚΟ που επιχειρείται στην προκειμένη περίπτωση δεν πρόκειται καθώ φαίνεται από μια διακριτή αγών, όπως κατά καιρούς κυκλοφορεί αυτή η ιδέα, αλλά περισσότερο από κοινοπραξίες πρωτοβουλίες και κινήματα που σφηνήλατουν στην πράξη αυτές τις ιδέες και δημιουργούν κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας μέσα σε ένα λιαν ανταγωνιστικό κόσμο.

Από την συστηματική στοχοθέτηση στο χώρο της κοινωνικής οικονομίας.

Βιβλιογραφία

2007) Ευστράτιος Παπάνης, Μυράννης Γιωβήνης (θέματα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Μυτιλήνη)

Κοινωνικό κεφάλαιο και οικονομική ανάπτυξη / του Δημήτρη Σκάλλου

ARXEO APBPN – Εθελοντισμός

Βασίλης Τακτικός, Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές.

Θεωρία και Πράξη Δ. Ρόκος, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

15 Σεπτεμβρίου 2008,
Βασίλης Τακτικός,
Διευθυντής της εφημερίδας "Oikopress" Εκπρόσωπος της ΜΚΟ ΕΡΥΘΑΝΘΟΣ